

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul ordinului ministrului agriculturii și industriei alimentare
cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind acordarea derogărilor
de la normele de producție ecologică

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de ordin a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Prezentul Ordin este elaborat în temeiul art. 37 lit. i), art. 38 lit. g) și art. 40 alin. (3) din Legea nr. 237/2023 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 338-340, art. 596), precum și în temeiul pct. 23, 24, 53, 75, 78, 88 subpct. 3), pct. 91 subpct. 3) și 120 din Regulamentul privind normele detaliate de producție ecologică, colectarea, ambalarea, transportarea și depozitarea produselor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 253/2024.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>În prezent, producția ecologică din Republica Moldova este reglementată prin cadrul normativ național armonizat parțial cu legislația Uniunii Europene, având drept scop asigurarea unui nivel înalt de protecție a mediului, menținerea biodiversității, utilizarea responsabilă a resurselor naturale și garantarea încrederii consumatorilor în produsele ecologice. Totodată, acest domeniu se caracterizează printr-un grad sporit de vulnerabilitate la factori externi imprevizibili, precum condițiile climaterice nefavorabile, disponibilitatea limitată a inputurilor ecologice, situațiile de forță majoră sau perturbările lanțurilor de aprovizionare.</p> <p>Cadrul legal aplicabil producției ecologice stabilește cerințele și procedurile generale privind acordarea derogărilor de la normele de producție ecologică și autorizarea anumitor operațiuni în unitățile de producție ecologice. Totuși, sunt necesare niște instrucțiuni detaliate, clare și unitare privind procedura, condițiile, criteriile și responsabilitățile autorităților competente în procesul de examinare și acordare a acestor derogări. Această lacună normativă generează dificultăți în aplicarea uniformă a legislației, tratamente neunitare ale operatorilor ecologici, precum și riscuri de interpretare arbitrară a normelor legale.</p> <p>Astfel, principalele problemele identificate sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">- Incertitudinea procedurală: operatorii nu cunosc procedura exactă pentru a solicita o derogare, ce documente justificative sunt necesare și care este autoritatea responsabilă de aprobarea derogărilor.- Lipsa uniformității: în absența unui mecanism bine definit, există riscul ca derogările să fie acordate diferit, de la caz la caz. Acest fapt poate compromite principiilor de echitate, coerență și transparență ale sistemului de producție ecologică.- Necesitatea unui instrument practic de implementare: este esențială elaborarea unui document care să standardizeze formularele de cerere și modelul deciziilor de aprobare.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul de Ordin prevede aprobarea Instrucțiunilor privind acordarea derogărilor de la normele de producție ecologică, care stabilesc un cadru normativ clar, unitar și transparent pentru gestionarea situațiilor excepționale. Principalele prevederi ale proiectului vizează: <ul style="list-style-type: none">- <i>Procedura de solicitare</i>: proiectul definește etapele concrete pe care un operator trebuie să le parcurgă pentru a solicita o derogare, precizând în mod exhaustiv documentația justificativă necesară pentru fiecare caz.- <i>Criteriile de examinare</i>: proiectul stabilește criteriile obiective de evaluare pe care autoritățile competente (MAIA sau ANSA) le vor aplica în analiza fiecărei cereri, asigurând transparență și obiectivitate (de exemplu: verificarea bazei de date sau justificarea lipsei materialului ecologic).

- *Tipuri de derogări*: proiectul prezintă tipurile de derogări ce pot fi acordate (individuale pentru un sezon, sau generale, anuale) precum și condițiile specifice aplicabile fiecăreia, în strictă conformitate cu prevederile pct. 23, 24, 53, 78, 80 și 120 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 253/2024.

- *Modele tipizate de formulare* pentru solicitarea derogărilor de la normele de producție ecologică.

Elementul de noutate și impactul: Cel mai important aspect al proiectului este crearea unui mecanism procedural funcțional, care transformă cerințele teoretice din Hotărârea Guvernului nr. 253/2024 în pași practici, previzibili și ușor de aplicat, facilitând astfel activitatea operatorilor și eficientizând controlul statului în sectorul ecologic

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate următoarele opțiuni alternative:

Opțiunea 1. *Menținerea situației actuale*: această opțiune nu a fost acceptată, întrucât ar perpetua lacunele normative, incertitudinea juridică și aplicarea neuniformă a legislației, afectând atât operatorii din agricultura ecologică, cât și autoritățile competente.

Opțiunea 2. *Modificarea legislației primare*: această opțiune a fost considerată disproporționată, întrucât problematica identificată poate fi soluționată eficient printr-un act normativ subordonat, fără a afecta structura de bază a legislației existente.

S-a optat pentru elaborarea unui Ordin al ministrului agriculturii și industriei alimentare, deoarece acesta reprezintă instrumentul juridic cel mai agil și adecvat pentru detalierea procedurilor tehnice și standardizarea formularelor. Această abordare asigură implementarea rapidă, claritate pentru autoritățile competente și operatorii ecologici și o flexibilitate mai mare în actualizarea procedurilor în funcție de evoluțiile tehnice din sector.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va facilita activitatea autorităților competente prin instituirea unor proceduri clare și unitare, reducând riscul de interpretări divergente și sporind eficiența procesului decizional. Nu este necesară crearea de structuri instituționale noi.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Elaborarea și aprobarea proiectului de Ordin nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. Activitățile de primire, examinare și acordare a derogărilor vor fi integrate în atribuțiile curente ale personalului existent, iar eventualele costuri se vor limita la resursele administrative minime (hârtie, consumabile) necesare pentru documentație.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va avea un impact pozitiv asupra operatorilor din agricultura ecologică, oferind predictibilitate, claritate juridică și posibilitatea menținerii statutului ecologic în situații excepționale justificate. Nu se prevede majorarea sarcinilor administrative sau financiare.

Operatorii vor beneficia de un cadru informațional clar, cunoscând anticipat setul de documente necesare și care sunt criteriile de acordare a derogărilor. Aceasta elimină incertitudinea și permite o planificare mai bună a activităților de producție. Utilizarea formularelor standardizate va reduce efortul administrativ și birocratic, facilitând o comunicare mai rapidă și eficientă cu autoritățile.

O derogare pentru materialul de reproducere a plantelor (PRM) neecologic în agricultura ecologică permite utilizarea acestuia atunci când materialul ecologic sau în conversie nu este disponibil, necesitând o autorizație prealabilă pentru cantități, sezoane și specii specifice, asigurându-se că acesta respectă standardele de producție ecologică (nu este tratat post-recoltare cu produse interzise) și este obținut de la o autoritate competentă sau un organism de control.

Acest sistem echilibrează necesitatea producției ecologice cu realitățile practice, asigurând că fermierii pot continua practicile ecologice chiar și atunci când oferta de material ecologic de reproducere a plantelor este limitată, menținând în același timp integritatea etichetei ecologice.

4.4. Impactul social
Practicile agriculturii ecologice aduc un impact social considerabil asupra societății și economiei. Reglementarea clară a derogărilor contribuie la menținerea interesului operatorului ecologic, la stabilitatea veniturilor producătorilor și la creșterea încrederii consumatorilor în produsele ecologice.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Proiectul nu va genera un impact asupra datelor cu caracter personal, deoarece va prelucra doar datele necesare pentru identificarea operatorilor și a cererilor, în conformitate cu legislația existentă. Cu toate acestea, proiectul presupune colectarea și prelucrarea datelor cu caracter personal ale solicitanților derogărilor, inclusiv nume, date de contact, informații despre teren și producție, în scopul examinării cererilor, acordării derogărilor și monitorizării activității agricole. Prelucrarea acestor date se realizează în conformitate cu prevederile legislației naționale privind protecția datelor cu caracter personal, asigurând confidențialitatea, securitatea și accesul restricționat la informațiile colectate, iar datele sunt utilizate exclusiv pentru îndeplinirea atribuțiilor instituției competente.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Prezentul proiect nu conține prevederi care ar putea afecta sau discrimina pe criterii de gen, având un impact neutru asupra echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul nu generează impact negativ asupra mediului, întrucât derogările sunt limitate, temporare și strict monitorizate, fără a afecta principiile de bază ale producției ecologice. Agricultura ecologică, prin natura sa, utilizează procese și substanțe naturale, minimizând amprenta asupra ecosistemelor. Implementarea prezentului proiect de ordin consolidează acest angajament față de mediu prin reglementarea strictă a inputurilor permise, proiectul susține indirect conservarea echilibrului ecologic, fiind restricționată utilizarea inputurilor neecologic netratate. De asemenea, se asigură respectarea standardelor privind bunăstarea animalelor și gestionarea responsabilă a resurselor naturale.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Adoptarea Ordinului contribuie la consolidarea sistemului național de producție ecologică, la creșterea credibilității acestuia și la alinierea practicilor naționale la standardele europene.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Prezentul proiect nu transpune direct acte UE.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Prezentul proiect de Ordin stabilește proceduri administrative și tehnice, reprezentând un cadru juridic intern necesar pentru implementarea Legii nr. 237/2023 și a Hotărârii Guvernului nr. 253/2024, prin care a fost transpus Regulamentul (UE) 2018/848.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procedurii de elaborare a proiectului de ordin, a fost plasat la data de 16.01.2026 pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (www.maia.gov.md), compartimentul „Transparența decizională” → „Proiecte de documente”, și pe portalul guvernamental: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-elaborarii-proiectului-ordinului-ministrului-agriculturii-si-industrie/15950
Proiectul va fi supus avizării de către: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, mediul de afaceri, precum și alte părți interesate; și va fi definitivat în conformitate cu avizele părților interesate.

7. Concluziile expertizelor
Proiectul nu conține prevederi care să reglementeze activitatea de întreprinzător, conform prevederilor Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Proiectul va fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției, în conformitate cu prevederile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Implementarea proiectului de Ordin nu presupune modificarea sau abrogarea altor acte normative și nu impune necesitate de înființare, reorganizarea sau desființarea unor instituții.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Intervenția propusă nu necesită schimbări instituționale, precum și modificarea cadrului normativ existent.

Secretar de stat

Vasile ȘARBAN